

מתוך הקדמת המחבר: ועיניכם תראינה בנים בני כשתילי זתים סביב לשלחנם,
חכמים ונבונים, ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם

גליון

זרע שמשון המבואר

פרשת אמור

אותיות א • יז

דרוש מתוך הספר המסוגל 'זרע שמשון' שחברו הגאון המקובל

האלוקי חסידא קדישא רבנו שמשון חיים ב"ר

נחמן מיכאל נחמני ולה"ה

מח"ס 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון'

שחי לפני כ-300 שנה בתקופת האור החיים' ומקום קברו לא נודע

והבטיח שהלומד בחידושיו וספריו יזכה לישועות בבני חי ומזוני

נלב"ע ו' אלול תקל"ט

דרוש מנוקד ומבואר בתוספת ציונים והארות

יו"ל על ידי מוסדות זרע שמשון

שע"י האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון

הוצאת והפצת קונטרס
'זרע שמשון העבואר'
נתרם
לעילוי נשמת

אבי היקר
אברהם בן אסתר
כהן ז"ל
גלב"ע י"ב תשרי תש"פ
תנ"צ.ג.ב.ה.

הוקדש ע"י בנו
זכות הצחבר יעמוד לו
הצלחה ולברכה
בכל משאלות לבו ובכל צרכיו

לשוחפות של ברכה בכל עת
מוקד זרע שמשון
ארץ ישראל 02-80-80-500
ארה"ב 347-496-5657

יו"ל ע"י האיגוד העולמי
להפצת תורת
"זרע שמשון"

לקבלת הגליון נא לשלוח למייל:
zera277@gmail.com

ארה"ב

הרב מנחם בנימין פאשקס
ZERA SHIMSHON
C/O B PASKESZ 1645 48 ST
BROOKLYN NY 11204
347-496-5657
mbpaskesz@gmail.com

ארה"ק

הרב ישראל זילברברג
05271-66450

ניתן לשלוח תרומות והנצחות
לזכות ולע"ג ולקחת חלק בהוצאות
והפצת הגליונות והספרים.

ניתן להפקיד בבנק מרובנטל (17) סניף 635
מספר החשבון 71713028 ע"ש זרע שמשון,
כמו מן ניתן לתרום בכרטיס אשראי

זכות הצדיק ודביו תורתו הקדושים יגן מכל
צרה וצוקה, ויושפע על הלומדים ועל המסייעים
בני חיי ומוני ועל טוב טלה
מהבטחות
בהקדמת ספריו.

הודעה ובקשה!

השתדלנו להעמיק ברבתי רבנו ולבארם כראוי עד היכן שששנת ידנו, אולם דברי רבנו עמוקים מני ים ואין בכוונתנו כולל להתגדר ולומר שהשגנו את עומק דבריו ודעונו, ובראי לא לקבוע כשה שנתכב שזה הפירושו המוחלט בדבריו, ולכן אנו פונים אל כל הלומדים הי"ו שבאם תמצאו דברים שאינם כראוי ואינם עולים בקנה אחד עם דברי חז"ל או רבותנו הקדמונים, בודאי לא על רבנו הקדוש ז"ע יהיה תלונתכם בו אם עלינו, ובקשתנו שטוהה לטי מאלומדים אשר יכן וימצא פירושים ודרכים וותרי דאויים בהבנת דברי רבנו, אא מנטי שמיצאם לרדנו ככרי שנוכל לתקנם ולשלכם במהרהדות הבאות, ובוה יהיה הלקו עמנו בזיכוי הרבים.

כמו כן נשמח לקבל הערות והארות לשיפורים מכל סוג שהוא לתועלת הלומדים,
וכן באם תמצאו טעות ושגיאה מכל סוג שהוא, אנא תיידעו אותנו על כך ותבואו על הברכה.

פְּרֻשֵׁת אָמוֹר

א

מְדַרְשׁ יִלְקוּט רִישׁ פְּרֻשָׁה זו (ילקוט שמעוני
 רמז תרכו), **אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ**
דְּסַכְּנִין בְּשֵׁם רַבִּי לִוִי, מַלְמֵד שֶׁהָרָאָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמוֹשֶׁה דְּדוֹר דוֹר
וְשׁוֹפְטֵיו, דוֹר דוֹר וְדוֹרְשָׁיו, וְהָרָאָהוּ
 שְׂאוֹל וּבָנָיו נּוֹפְלִים בַּחֲרַב. אָמַר לוֹ,
 רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מַלְכֵי רֵאשׁוֹן שְׁעוֹמֵד עַל
 בְּנֵיךָ יִדְקַר בַּחֲרַב. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וְלִי אַתָּה אוֹמֵר, אָמַר אֶל הַכַּהֲנִים
 שֶׁהָרַג, שְׁמַקְטִירֵם אוֹתוֹ, עכ"ל.

מאמדם ז"ל
 הראה
 הקדוש ברוך
 הוא למושה
 דור דור וכי,
 והראהו
 שאלו וכי,
 אמר אל
 הכהנים
 שהרג וכי

זַרְע שִׁמְשׁוֹן הַמְּבוֹאָר

א

שואל נהג במדת עשו בהריגת הכהנים, ונענש גם הוא במדה זו

בני ישראל, וּבְנָיו, איך שנופלים בַּחֲרַב
 במלחמה שנלחמו נגד פלשתים¹. אָמַר לוֹ -
 שאל משה רבינו את הקב"ה, רַבּוֹנוֹ שֶׁל
 עוֹלָם, וכי כך ראוי, שֶׁהַמְּלֵךְ הָרֵאשׁוֹן שְׁעוֹמֵד
 לַמְּלוּכָה עַל בְּנֵיךָ, יִדְקַר בַּחֲרַב. אָמַר לוֹ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמוֹשֶׁה, וְלִי אַתָּה אוֹמֵר -
 וכי ממני אתה שואל למה שואל המלך
 יִדְקַר בַּחֲרַב, אָמַר - שאל זאת אֶל הַכַּהֲנִים
 שֶׁל הָעִיר נּוֹב שֶׁהָרַג שְׂאוֹל², שֶׁהֵם מְקַטְרְגִים
 אוֹתוֹ - עליו, וקטרוגם גורם שיהרג שְׂאוֹל³,
 ודבר זה מרומז בפסוק 'וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה

דקדוקים בלשון שאלות משה על דקירת שואל מלך ישראל
 איתא במְדַרְשׁ יִלְקוּט שמעוני רִישׁ פְּרֻשָׁה
 זו (רמז תרכו), עַל הַפְּסוּק (ויקרא כא, א) 'וַיֹּאמֶר
 ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל הַכַּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן,'
 אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסַכְּנִין בְּשֵׁם רַבִּי לִוִי, מַלְמֵד,
 שֶׁהָרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמוֹשֶׁה, אֵת דוֹר
 דוֹר וְשׁוֹפְטֵיו - כַּל הַדּוֹרוֹת שִׁיהִיו בַּעוֹלָם,
 וְכִי יִהְיֶה הַשּׁוֹפֵט שֶׁל אוֹתוֹ דוֹר, דוֹר דוֹר
 וְדוֹרְשָׁיו - וכמו כן הראה לו, מי יהיו
 הַנְּשִׂאִים הַדּוֹרְשִׁים אֵת טוֹבָתָם שֶׁל כָּל דוֹר
 וָדוֹר⁴, וְהָרָאָהוּ אֵת שְׂאוֹל הַמְּלֵךְ הָרֵאשׁוֹן שֶׁל

צִיּוֹנִים וּמְקוֹרוֹת

דור דור ופרנסיו, דור דור וחומסיו, דור דור וגולניו,
 דור דור ונביאיו, והראהו שואל ובניו נופלים בחרב,
 אמר לפניו, מלך ראשון שיעמוד על בניך ידקר בחרב,
 אמר לו הקדוש ברוך הוא, ולי אתה אומר, 'אמור אל
 הכהנים' שהרג, שהם מקטרגים אותו, שנאמר 'ויאמר
 ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן'. וכן הוא
 במדרש תנחומא (סימן ד). ב. ע"פ בן יהוידע
 (ע"ז ה, א ד"ה דור). ג. כמסופר בספר שמואל א'
 (לא, ב-ה). ד. שואל ציוה להרוג את נוב עיר
 הכהנים, לפי שחשב שמרדו בו, כשהאכילו את דוד,
 כמסופר בשמואל א' (פרק כא-כב). ה. שואל

א. לשון הילקוט, אמר רבי יהושע דסיכנין בשם רבי
 לוי, מלמד שהראה הקדוש ברוך הוא למושה דור דור
 ודורשיו, דור דור ושופטיו, דור דור ומלכיו, והראהו
 את שואל ואת בניו נופלים בחרב, אמר לפניו רבנו של
 עולם, מלך ראשון שיעמוד על בניך ידקר בחרב, אמר
 לו [הקדוש ברוך הוא] ולי אתה אומר, 'אמור אל
 הכהנים' שהרג, שמקטרגין אותו, ע"כ. וכעין זה כתוב
 במדרש (ויק"ר כו, ז) 'וז"ל, אמר רבי יהושע דסיכנין
 בשם רבי לוי, מלמד שהראהו הקדוש ברוך הוא למושה
 דור דור ושופטיו, דור דור ומלכיו, דור דור וחכמיו,
 דור דור ומנהיגיו, דור דור ומשניו, דור דור ושוטריו,

וְהוּא תְמוּהָה, דְלָמָּה דְוָקֵא הַקְשָׁה מִשָּׁה, מִפְּנֵי שְׁשֹׂאֹל הָיָה מְלָךְ

רִאשׁוֹן, וְנִדְקָר בְּחֶרֶב. הָא אִם הָיָה מְלָךְ

שְׁנִי אוֹ שְׁלִישִׁי, אוֹ מֵת בְּדָבָר אַחֵר,

לֹא הָיָה קָשִׁי לִיָּהּ. וְעוֹד, מָהוּ 'שְׁמִקְטָרְגִים אוֹתוֹ'. וְכִי אֶפְלוּ לֹא הָיוּ

וְהוּא תְמוּהָה, דְלָמָּה דְוָקֵא הַקְשָׁה מִשָּׁה, מִפְּנֵי שְׁשֹׂאֹל הָיָה מְלָךְ

רִאשׁוֹן, וְנִדְקָר בְּחֶרֶב. הָא אִם הָיָה מְלָךְ

שְׁנִי אוֹ שְׁלִישִׁי, אוֹ מֵת בְּדָבָר אַחֵר,

לֹא הָיָה קָשִׁי לִיָּהּ. וְעוֹד, מָהוּ 'שְׁמִקְטָרְגִים אוֹתוֹ'. וְכִי אֶפְלוּ לֹא הָיוּ

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוּאָר

יִשְׂרָאֵל'. וְעוֹד יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת, מָהוּ מָה שְׁנֵרָאָה מִהַמְּדַרְשׁ, שְׁשֹׂאֹל נִדְקָר בְּחֶרֶב, בְּשִׁבִיל שְׁהַכְהָנִים שֶׁל נֹב מְקַטְרְגִים אוֹתוֹ, וְכִי אֶפְלוּ - אִם לֹא הָיוּ הַכְהָנִים מְקַטְרְגִים אוֹתוֹ, לֹא הָיָה מְגִיעַ לוֹ עֵנֶשׁ מִחֲמַת הַחֲטָא שְׁהָרְגָם, הֲלֹא בֹדָאֵי רֵאוּי הוּא לִיעֲנֵשׁ עַל כֵּךְ שְׁהָרְגָם, וְאִף אִם הֵם עֲצָמָם לֹא יִקְטָרְגוּ עֲלֵיוֹ.

שְׁשֹׂאֹל זָכָה בְּמִלּוּכָה הֲרֵאשׁוֹנָה מִפְּנֵי שְׁבִימִינִי לֹא הִשְׁתַּחֲוֶה לְעֵשׂוֹ

וְיֵשׁ לֹמְרֵי, בְּהַקְדָּם מָה שְׁפָתְכֹו הַמְּפָרְשִׁים (שְׁל"ה פְּרֻשַׁת וַיֵּשֶׁב אוֹת כְּנָ, קִינַת סַתְרִים אִיכָה ד', יח)¹, וְאִיתָא נְמוֹ בְּעֵשְׂרָה מְאֻמְרוֹת (לרמ"ע מִפְּאֲנֹ, מֵאֲמֵר חֲקוֹר דִּין ח"ג פ"ד)², שְׁמָה שְׁזָכָה שְׁאֹל,

אֲמֹר אֶל הַכְהָנִים בְּנֵי אֶהְרֹן', כְּלוֹמֵר, שְׁהַקְבִּי אֲמֹר לְמִשָּׁה, שִׁיאֲמֹר וַיִּשְׂאֵל אֵת הַכְהָנִים לְמָה נִדְקָר שְׁאֹל, ע"ל.

וּמְדַרְשׁ זֶה הוּא תְמוּהָה, דְלָמָּה דְוָקֵא הַקְשָׁה מִשָּׁה, מִפְּנֵי שְׁשֹׂאֹל הָיָה הַמְּלָךְ הֲרֵאשׁוֹן וְנִדְקָר בְּחֶרֶב, הָא - שְׁמִשְׁמַע מִכֵּךְ, שְׁאִם הָיָה הַמְּלָךְ הַשְּׁנִי אוֹ הַמְּלָךְ הַשְּׁלִישִׁי נִדְקָר בְּחֶרֶב, אוֹ - וְכֵן אִם הָיָה שְׁאֹל מֵת בְּדָבָר אַחֵר, וְלֹא בְּחֶרֶב, לֹא הָיָה קָשִׁי לִיָּהּ - לֹא הָיָה קִשָּׁה לְמִשָּׁה כְּלוֹם. וְלִכְאוּרָה מָה עֵנִין דְּבָרִים אֱלוֹ שְׁרַק מִחֲמַתָּם הָיָה מִשָּׁה תְמוּהָה, וְהָיָה רֵאוּי שִׁיקִשָּׁה סַתָּם, לְמָה יְמוֹת מִי שְׁהוּא מֶלֶךְ עַל

צִיּוּנִים וּמְקוּרוֹת

וּבְבֵרִית שְׁלוֹם (לְהַרְבּ פִּינַחֵס מִפּוֹזָא זצ"ל, בְּפֻרְשַׁתְנוּ דִּיבּוּר רֵאשׁוֹן) וּבִיּוֹשֵׁב אוֹהֵלִים (בְּפֻרְשַׁתְנוּ ד"ה מֵעַתָּה). ז. רֵאָה יִקְרָא דְשִׁכְבִּי (דְרוּשׁ מַח) שְׁדַקְדֵק כֵּן. ח. זֶה לְשׁוֹן הַשְּׁל"ה (תּוֹרָה אוֹר פְּרֻשַׁת וַיֵּשֶׁב אוֹת כְּנָ), וְעַתָּה אֲבֵאֵר מֵעַלְתָּ קְדוּשַׁת בְּנִימִין. דַּע כִּי הִיא לְבִנְיָמִין קְדוּשָׁה בִּיתָר שֶׁאֵת מִלְשָׂאֵר אַחִיו, כִּי כֹל שָׂאֵר אַחִיו הִשְׁתַּחֲוֶה לְעֵשׂוֹ, שְׁהוּא סַטְרָא דְשִׁמְאֵלָא מֵאֵל אַחֵר, וּבְנִימִין עֲדִיין לֹא נֹלַד לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה. וְמָה שְׁהִשְׁתַּחֲוֶה יַעֲקֹב אִין לְהַקְשׁוֹת וְכוּ', אֲבָל אַחַד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים, דְּהֵינּוּ שָׂאֵר הַשְּׁבָטִים, הִשְׁתַּחֲוֶה לְעֵשׂוֹ. וּבְרַכִּים אֲשֶׁר כְּרַעוּ, גְּרַמּוּ יִינַע בְּכַף יָרַךְ יַעֲקֹב, סַמָּאֵל הֲרַשַׁע נִגַע שֶׁם מִדָּה כְּנֵגַד מִדָּה, יָרַךְ מוֹל יָרַךְ. כִּי בִירַךְ עֵשׂוֹ הָיָה חוֹתָם הִנְחַשׁ, כְּדַמְתַּרְגְּמִינִן (שֶׁם כְּהָ, כּוֹ) נַחֲשִׁירְכֵן, וּפִירִשׁ אִרְיָה (בְּפֻרְשַׁתְנוּ אוֹת א) וּבִגּוֹר אִרְיָה (לְהַרְבּ יְהוּדָה אִרְיָה לֵיבֵב מִקְאֵלִישׁ זצ"ל, בְּפֻרְשַׁתְנוּ ד"ה בְּמִדְרַשׁ)

הַמֶּלֶךְ נִהַרְגַ, מִחֲמַת הָעוֹן שְׁהָרַג אֵת נֹב עֵיר הַכְהָנִים, כְּמוֹ שְׁפִירִשׁ רִשִׁי' (שְׁמוּאֵל ב א, ט) בְּשֶׁם מְדַרְשׁ אֲגִדָּה (מְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא פְּרֻשַׁת מִצְוֹעַ סִימֵן ד'), וְכֵן הוּא בִּילְקוּט שְׁמַעוֹנִי (שְׁמוּאֵל ב רִמּוֹ קֵמָא) וּבַסְנַהֲדְרִין (צָה, ב). [בְּמֵאוּר עֵינִים (לְבַעַל פִּירוּשׁ הַרִי"ף עַל הָעֵין יַעֲקֹב, בְּרַכּוֹת יב, ב) דְּקֵדְק, בְּעִיקָר דְּבֵרֵי הַמְּדַרְשׁ, שְׁהָרִי מְבוּאָר בְּרַכּוֹת (שֶׁם), שְׁעוֹד בְּחֵי שְׁאֹל מִחֲלוֹ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם עַל עוֹוֹן זֶה. וְעֵינִין שֶׁם תִּירוּצוּ. וּבַסִּידוּר שֶׁל שַׁבַּת (ח"א שׁוֹרֵשׁ ו עֲנַף ב) כְּתַב, שְׁנַמְחַל לוֹ בְּחֵייו רַק עַל חֲלַק הַחֲטָא שְׁבִין אֲדָם לְמִקּוּם, אֲבָל חֲחַלַק שְׁבִין אֲדָם לְחִבְרִיו נַמְחַל לוֹ רַק בְּהִרְיָגְתוֹן]. ו. וְכֵן הַקְשׁוֹ בְּכִסְף נִבְחָר (בְּפֻרְשַׁתְנוּ ד"ה וַיֵּאמֶר) בְּזֹרַע בְּרַךְ (בְּפֻרְשַׁתְנוּ, דְרוּשׁ רֵאשׁוֹן) וּבְבִתִּי נֶפֶשׁ לְבַעַל ה'שִׁבְט מוֹסֵר' (בְּפֻרְשַׁתְנוּ), וּבְלֵב אִרְיָה (בְּפֻרְשַׁתְנוּ אוֹת א) וּבִגּוֹר אִרְיָה (לְהַרְבּ יְהוּדָה אִרְיָה לֵיבֵב מִקְאֵלִישׁ זצ"ל, בְּפֻרְשַׁתְנוּ ד"ה בְּמִדְרַשׁ)

הָיָה עֲדוֹן בְּעוֹלָם. לְכָךְ זָכָה שֶׁיִּצְאָא שְׂאוּל מִמְּנוּ, שֶׁהָיָה רֵאשׁוֹן לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל, עב"ל. וְעוֹד, אֵימָתָא בְּזִהָר פְּרִשְׁת בְּלָק דָּף קצב (עמוד ב), שְׂבִשְׁעָה שְׂבָא

מִבְּנִימִין לְהֵיזוֹת מְלָךְ עַל יִשְׂרָאֵל, יוֹתֵר מִשְׂאָר הַשְּׂבָטִים, מִשׁוּם שֶׁכָּל הַשְּׂבָטִים הִשְׁתַּחֲוּוּ לִפְנֵי עֵשׂוֹ עִם יַעֲקֹב, וְנִתְּנָו כַּח לְסַטְרָא אַחְרָא. מַה שְּׂאִין בְּנִימִין, שְׂלָא

זֶרַע שְׂמִשׁוֹן הַמְּבוֹאָר

חֲקוּקָה בְּכֹרֶךְ עֵשׂוֹ.¹ מַה שְּׂאִין בְּנִימִין שְׂלָא הִשְׁתַּחֲוּהוּ לְעֵשׂוֹ, מִפְּנֵי שְׂלָא הָיָה אִז עֲדוֹן בְּעוֹלָם, לְכָךְ זָכָה שֶׁיִּצְאָא שְׂאוּל מִמְּנוּ שֶׁהָיָה הַמֶּלֶךְ הָרֵאשׁוֹן לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל, עב"ל. חֲרַבּוּ שֶׁל עֵשׂוֹ נִמְסְרָה לְבִנֵי יַעֲקֹב לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ לְצוּרֶךְ מִצּוּה וְעוֹד יֵשׁ לְהַקְדִּים, מַה דְּאֵימָתָא בְּזִהָר פְּרִשְׁת בְּלָק דָּף קצב (עמוד ב),² שְׂבִשְׁעָה שְׂבָא

שְׂבָא מִשְׁבֵּט בְּנִימִין, לְהֵיזוֹת מְלָךְ רֵאשׁוֹן עַל יִשְׂרָאֵל, יוֹתֵר מִשְׂאָר הַשְּׂבָטִים שְׂלָא זְכוּ בְּכֹךְ, אִף שֶׁהִיָּתָה הַמַּלְכוּת רֵאוּיָה לְצֵאת מִיְהוּדָה, הוּא מִשׁוּם שֶׁכָּל הַשְּׂבָטִים הִשְׁתַּחֲוּוּ לִפְנֵי עֵשׂוֹ עִם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם, כְּכַתּוּב בְּפִרְשֵׁת וַיִּשְׁלַח, וְבִכְרִיעֵתֶם בְּכֹרֶךְ לִפְנֵי בְרַךְ עֵשׂוֹ, נִתְּנָו בְּכֹךְ כַּח לְסַטְרָא אַחְרָא - שֶׁהִיָּתָה

צִיּוֹנִים וּמְקוּרֹת

וְשׁוּם הַשְּׂפֵעָה, וְלִכְךָ הָיָה לֹאֵל יְדוֹ שֶׁל שְׂאוּל בֶּן בְּנוּ לְהַכְנִיעוֹ וְכו', וְהִנֵּה כְּשִׁמְשָׁה שְׂמוּאֵל אֵת שְׂאוּל בְּרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ, יָדַע שְׂמוּאֵל שֶׁהִתְקוּן יַעֲשֶׂה עַל יְדֵי שְׂאוּל וְכו', וְהוּא שְׂרַמּוּ לוֹ שְׂמוּאֵל בְּצֵאת הָרִיגַת עֲמֶלֶק 'אוֹתִי שְׁלַח ה' לְמַשְׁחֹךְ לְמֶלֶךְ; לְמַשׁוּחַ אוֹתָךְ דּוּקָא וְכו', יוֹעֵתָה שִׁמְעַ לְקוֹל דְּבַרֵי ה', כְּלוּמֵר, תּוֹכִיחַ דְּבַרֵי ה', שֶׁהוּא יֶלֶךְ וְהַחֲרַמְתָּ אֵת עֲמֶלֶק, כִּי אַתָּה מִבְּנֵימִין וְעֲמֶלֶק הוֹאֲבֵנוּ שֶׁל עֵשׂוֹ, וְלֹא יִכּוֹל לִפְּוֹל כִּי אִם עַל יַדְךָ וְכו', וְהוּא גַם כֵּן שְׂרַמּוּ לוֹ, 'הִלּוּא אִם קִטְּנָא אַתָּה בְּעֵינֶיךָ רֵאשׁ שְׂבָטֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה, כִּי בְּכַחֲנָה זֹו שְׂלָא הִשְׁתַּחֲוּהוּ בְּנִימִין הַצְּדִיק לְעֵשׂוֹ נִצְאָת אַתָּה הַבָּא מִכּוּחוֹ רֵאשׁ שְׂבָטֵי יִשְׂרָאֵל, וְלִכְּנָן אִין מִי שִׁתְּקִין זֶה אֵלָא אַתָּה וְכו'. ט. לְשׁוֹן הַעֲשֶׂרָה אֲמָרוֹת, לְפִי שְׁחַטָּא בְּחֶק עֲצֻמוֹתוֹ כְּשִׂאוּל בְּחֶק הַמַּלְכוּת [כִּי מִצַּד מַלְכוּתוֹ הָיָה רֵאוּיָ לְשִׂאוּל לְאַבְדָּר וְלִמְחַתּוֹת אֵת זְכֹר עֲמֶלֶק], אוּ [שְׁחַטָּא שְׂאוּל] בְּחֶק הַשְּׂבָט לְכַעֲלֵי אֲגַדָּה [כְּפִי דַעַת בְּעֵלֵי הָאֲגַדָּה], שְׂלָא נִמְסְרָה מַחֲיִית עֲמֶלֶק אֵלָא בִּיד בְּנִימִין שְׂלָא הִשְׁתַּחֲוּהוּ לְעֵשׂוֹ כִּיתֵר אַחִיו, שְׂעִדִין לֹא נוֹלַד בְּשַׁעָה שֶׁהוּא עֲבַר פְּנִיָּהם וַיִּשְׁתַּחֲוּ יַעֲקֹב וְכָל נְשִׁיו הִנֵּה וַיִּלְדִּיהֶן, וְאִף עַל פִּי שְׂכוֹלָם לֹא הִשְׁתַּחֲוּוּ אֵלָא לְשִׁכְנָה וְכו', מְכָל מְקוּם יֵשׁ בּוֹ מִשׁוּם מְרֵאִית הָעֵינַן, כִּי הֵא דְּפְרָצוּפוֹת הַמְּקַלְחוֹת מִים לֹא יִשְׁחָה וַיִּשְׁתָּה, וְהַקְּב"ה מְדַרְקָ עִם הַצְּדִיקִים כַּחוּט הַשְּׂעִרָה. י. כְּכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית מֵט, י) 'לֹא יִסּוֹר שְׂכָט מִיְהוּדָה'. עַל פִּי אֲגַדָּת אֵלִיהוּ (לְכַעֲלֵי הַשְּׂבָט מוֹסֵר), כְּלֵאִים פ"ט ה"ד. יא. עַל פִּי הַשְּׁל"ה (שם). יב. לְשׁוֹן

הַזֶּה פִּרְשֵׁת תּוֹלְדוֹת יִצְחָק (אוֹת כֵּב) עֵינַן שֵׁם. עַל כֵּן מְלָכִים מִחֲלַצוֹ שֶׁל בְּנִימִין יִצְאוּ, אִשְׁרֵי לְהֵם תְּכַרַּע כָּל בְּרַךְ. כִּי כִבֵּר הַקְּדַמְתִּי (אוֹת יט), מְלָכֵי יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים הַצְּדִיקִים עִם מַלְכוּת שְׂמִים, וּבְנִימִין לֹא כִרַע לֹאֵל אַחֵר זָכָה לְמַלְכוּת. וְהוּא הַסּוֹד רִמּוֹ שְׂמוּאֵל, כַּאֲשֶׁר צוּה לְטַבַּח, וְהֵרַם אֵת הַשּׁוֹק וַיִּשֶׁם לִפְנֵי שְׂאוּל (שְׂמוּאֵל א ט, כד). וְהֵרַב גְּלֵאנְטִי בְּסִפְרָ קוֹל בּוֹכִים [קִינַת סְתָרִים] הָאֵרִיךְ בּוֹה בְּפִסּוֹק (אֵיכָה ד, יח) 'צְדוֹ צַעֲדִינוּ', וְגַם אֲנִי הֵאֲרַכְתִּי בּוֹה בְּמִקּוּם אַחֵר (ח"ב מִסְכַּת מְגִילָה אוֹת מֵג - נג). וְהוּא הִרְמּוֹ 'הִלּוּא אִם קִטְּנָא אַתָּה [בְּעֵינֶיךָ] רֵאשׁ שְׂבָטֵי יִשְׂרָאֵל; וְגו' (שְׂמוּאֵל א טו, יז), כְּלוּמֵר מְסִיבַת שֶׁהוּא הִיָּה הַקְּטָן שְׂבִיִּשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה רֵאשׁ וּמֶלֶךְ, כִּי אֵילוֹ לֹא הִיָּה הַקְּטָן גַּם כֵּן הִשְׁתַּחֲוּהוּ לְעֵשׂוֹ, אֲבָל מֵאַחֵר שֶׁהִיָּה הַקְּטָן שְׂבִשְׂבָטִים וּבְאוֹתוֹ פַּעַם לֹא הִיָּה נוֹלַד, עַל כֵּן הִיָּה נִיצוֹל מִהִשְׁתַּחֲוָּא, וְהוּא גֵרַם לוֹ הַמְּלוּכָה, ע"כ. וְהוּא לְשׁוֹן הַקִּינַת סְתָרִים (לְהַרְבֵּי אֲבִרָהם גְּאֵלְאֲנְטִי וְצ"ל, הַנְּדַפֵּס יַחַד עִם חִיבּוּר 'קוֹל בּוֹכִים' לְרַבִּי יוֹאֵל אֲבָן שׁוֹעִיב וְצ"ל, שם), וְהַעֲנִין כִּי הָרֵאשׁוֹן שְׂבִרֵאשׁוֹן הִיָּה לְבְּנִימִין הַצְּדִיק אֲבִינוֹ הָרֵאשׁוֹן יִתְרוֹן וּמַעֲלָה נִפְלָאָה, שְׂלָא הִשְׁתַּחֲוּהוּ לְעֵשׂוֹ, כְּמוֹ שֶׁהִשְׁתַּחֲוּוּ כָּל אַחִיו כִּי עֵדִין לֹא נוֹלַד, וַיְדוּעַ כִּי סוֹד הַשְּׁחוּיָה הִיא הַמְּשַׁכַּת הַשְּׂפַע מִלְּמַעֲלָה לְמַטָּה, וְאַחֵר שְׂאֲחֵד עֲשֶׂרָה כּוֹכָבִים הִשְׁתַּחֲוּוּ לְעֵשׂוֹ סְטֵרָא אַחֲרָא דְּעַבּוּדָה זֶה, הַחֲזִיקוּ בִּידוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ, וְהַמְּשִׁיכוּ אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְשׁוֹר לְפִטְרוֹן, אַתְרַע מְזוֹלִייהוּ תַּחְתּוֹ וְכו', וּבְנִימִין הַצְּדִיק שְׂעִדִין לֹא נוֹלַד, לֹא בָּא לְעֵשׂוֹ מִיְדוֹ שׁוּם חֲזוּק

יַעֲקֹב וְכוּ'. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, תֵּן לִי עֵצָה אֵיךְ אֶפְתָּה זֶרְעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב. אָמַר לוֹ, תֵּן לָהֶם חֶלֶק אֶחָד מִשְׁלִי לְמַתָּנָה, שְׂיֵאחֲזוּ בְּמִדַּת הַחֶרֶב, שְׂיִתְּיָהּ לָהֶם רְשׁוֹת לְדוֹן דִּינֵי נַפְשׁוֹת וְכוּ', דְּאִי

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתֵן הַתּוֹרָה, בָּא אֵל שָׂרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ, אָמַר לוֹ, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֲלֵא כְּתִיב בָּהּ (שְׁמוֹת כ, יג) 'לֹא תִרְצַח' וְכוּ', וְזוֹ הִיא בְּרַבְּתֵי 'וְעַל חֲרִבָּךְ תַּחֲיָה' (בְּרַאשִׁית כו, מ), אֲלֵא תֵּן אוֹתָהּ לְזֶרְעוֹ שֶׁל

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוּאָר

בלעדה, אֲלֵא תֵּן אוֹתָהּ - את התורה לְזֶרְעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב וְכוּ'. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשָׂרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ, תֵּן לִי עֵצָה אֵיךְ אֶפְתָּה את זֶרְעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, שִׁיתַּרְצוּ לִקְבַל את התורה. אָמַר לוֹ, תֵּן לָהֶם לִבְנֵי יַעֲקֹב חֶלֶק אֶחָד מִשְׁלִי לְמַתָּנָה, שְׂיֵאחֲזוּ גַם כֵּן קֶצֶת בְּמִדַּת הַחֶרֶב, שֶׁהוּא הַחֶלֶק שֶׁלִּי, שְׂיִתְּיָהּ לָהֶם רְשׁוֹת לְדוֹן

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתֵן הַתּוֹרָה, בָּא אֵל שָׂרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ, וּשְׂאֵלוֹ אִם הוּא חֹפֵץ לִקְבַל את התורה, אָמַר לוֹ שָׂרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ לִהְקַבְ"הּ, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֲלֵא כְּתִיב בָּהּ - בתורה (שְׁמוֹת כ, יג) ^ט 'לֹא תִרְצַח' וְכוּ', וְהִרִי הַרְצִיחָהּ, זוֹ הִיא בְּרַבְּתֵי שְׁבֻרְכָנִי אֲבִי יִצְחָק 'וְעַל חֲרִבָּךְ תַּחֲיָה' (בְּרַאשִׁית כו, מ) ^{טו}, וְאִי אִפְשָׁר לִי

צִיּוּנִים וּמְקוּרֹת

הָעוֹלָם, וְתֵן עֲלֵיהֶם], וּבִדָּא יִקְבְּלוּ לָהּ [וְכוּזָה יִקְבְּלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה], וְהָא דִּילִי יֵהָא בְּקַדְמִיתָא [וְהִירִי הַחֶלֶק שִׁישׁ לִי בְּקִדְשָׁהּ, אֲנִי נוֹתֵן לָהֶם בְּרַאשׁוֹנָה], אִפְשִׁיט מְנִיָּה נְהִירוֹ דְּחַפִּיא עֲלֵיהּ וְיֵהָב לִיהּ לְמֵיחָב לֹן לִישְׂרָאֵל [וְכֵן עֵשָׂה שָׂרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ, וְהַפְּשִׁיט מֵעַצְמוֹ את אֹר הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא חוֹפֶה עֲלָיו וּמְכַסֶּה עֲלָיו, וְנִתַּן אוֹתוֹ לְהַקְבָ"הּ, כְּדִי שִׁיתַּן אוֹתוֹ לִישְׂרָאֵל], הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (דְּבָרִים לג, ב) 'זֹרַח מִשְׁעִיר לְמוֹ, מִשְׁעִיר מִמֶּשׁ, דָּא סְמָא"ל דְּכַתִּיב (וַיִּקְרָא טו, כב) 'זִנְשָׁא הַשְּׁעִיר עֲלָיו', 'לְמוֹ לִישְׂרָאֵל וְכוּ', אֵלָא נָטַל בַּהּ הוּא נְהִירוֹ דַּאֲפְשִׁיט מְנִיָּה סְמָא"ל [הַקְבָ"ה לִקַּח מֵהָאֹר שֶׁהַסְמָא"ל הַפְּשִׁיט מֵעַצְמוֹ], חֶרֶב וְקִטּוּלָא, לִקְטֹלָא בְּדִינָא, וְלִקְטֹלָא כְּדָקָא יָאוּת [חֶרֶב וְהִרְגִּינָה, כְּדִי לְהַרְגוֹ את הַחַיִּיבִים מִיָּתָה בְּמִיתָת בֵּית דִּין, וְכֵן לְהַרְגוֹ את שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל בְּמַלְחָמוֹת מִצְוָה וּבְמַלְחָמַת הַרְשׁוֹת], הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (דְּבָרִים לג, כט) 'זֹאשֶׁר חָרַב גְּאוּתְךָ', אִף עַל גַּב דְּלָא הוּוּ דִּילְךָ [אִף עַל פִּי שֶׁהַחֶרֶב אֵינָה שֶׁלְךָ אֵלָא שֶׁל עֵשׂוֹ, מְכַל מְקוּם הִיא נִיתְנָה לְךָ כְּדִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ לְצוּרְךָ מִצְוָה]. יג. בְּזוּהָר לְפָנֵינוּ לֹא כְּתוּב כֵּן, אֲמַנְם בְּמַכִּילְתָא דְּרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל (יִתְרוֹ מִסְכְּתָא דְּבַחֲדָשׁ פְּרֻשָׁה ה) אֵיתָא, נְגַלָּה עַל בְּנֵי עֵשׂוֹ הַרְשַׁע וְאִמְרוּ לָהֶם, מְקַבְּלִים אַתֶּם עֲלֵיכֶם את הַתּוֹרָה, אִמְרוּ לוֹ, מַה כְּתִיב בָּהּ, אִמְרוּ לָהֶם, 'לֹא תִרְצַח'. אִמְרוּ לוֹ, זוֹ הִיא יְרוּשָׁה שֶׁהוֹרִישֵׁנוּ אֲבִינוֹ, שְׁנַמְר 'וְעַל חֲרִבָּךְ תַּחֲיָה'. יד. לְשׁוֹן הַפְּסוּק, 'לֹא תִרְצַח לֹא תִנְאַף לֹא תִגְנוֹב לֹא תִעֲנֶה בְּרִבְּךָ עַד שֶׁקָּרַ'. טו. לְשׁוֹן הַפְּסוּק, 'וְעַל חֲרִבָּךְ תַּחֲיָה'

הַזוּהָר, מַה עֲבַד [מַה עֵשָׂה הַקְבָ"ה], קָרָא לְסַמָּא"ל [שָׂרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ], וְאֵתָא קְמִיָּה [וּבָא לְפָנֵינוּ], וְאִמְרוּ לִיהּ תְּבַעֵי אוּרִייתָא דִּילִי [הָאֵם תִּרְצַח לִקְבַל את תּוֹרַתְךָ], אִמְרוּ מַה כְּתִיב בָּהּ, אִמְרוּ לִיהּ 'לֹא תִרְצַח' וְכוּ', אִמְרוּ [שָׂרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ], חַס וְשְׁלוֹם [שֶׁאִקְבַּל את הַתּוֹרָה], אוּרִייתָא דָּא דִּילְךָ הִיא, וְדִילְךָ יֵהָא [הַתּוֹרָה הַזֹּאת הִיא שֶׁלְךָ, וְשֶׁלְךָ תַּחֲיָה], לֹא בְּעִינָא אוּרִייתָא דָּא [אֵינִי רוֹצֵה לִקְבַל את הַתּוֹרָה הַזֹּאת] וְכוּ', אַתִּיב וְאֵתְחַנֵּן קְמִיָּה [חֲזוּר סְמָא"ל וְהֵתְחַנֵּן לְפָנֵי הַקְבָ"ה], אִמְרוּ, מַאֲרִיָּה דְּעַלְמָא, אִי אַתְּ יֵהָבָה לִי, כֹּל שֶׁלְטַנּוּ דִּילִי אֶתְעַבֵּר [אִם אַתָּה נֹתֵן לִי את הַתּוֹרָה, אִז כֹּל הַשְּׁלֹטוֹן שֶׁלִּי תִעֲבֹר וְתִיבְטַל], דְּהָא שֶׁלְטַנּוּ דִּילִי עַל קִטּוּלָא אֵיחָו [לְפִי שֶׁכֹּל מִמְשַׁלְתִּי קִימַת עַל הַרְצִיחָתָךְ] וְכוּ', מַאֲרִיָּה דְּעַלְמָא, טוּל אוּרִייתְךָ, וְלֹא יֵהָא חוֹלְקָא וְאֲחַסְנָא לִי בַּהּ [רְבוּן הָעוֹלָם, קַח לְךָ את תּוֹרַתְךָ, וְלֹא יֵהִי לִי חֶלֶק וְנַחֲלָה בָּהּ], אֲבַל אִי נִיחָא קַמְךָ, הָא עֵמָא בְּנוֹי דִּיעֵקֵב לֹן אֶתְחַזִּי [אֲבַל אִם טוֹב לְפָנֶיךָ, הִרִי יֵשׁ לְךָ הָעַם שֶׁל בְּנֵי יַעֲקֹב, שֶׁלָּהֶם רָאוּי לִקְבַל את הַתּוֹרָה] וְכוּ'. אִמְרוּ לִיהּ [הַקְבָ"ה לְשָׂרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ], הוּאִיל וְכֵן, הֵב לִי עֵיטָא אֵיךְ אֲעִבִיד דִּיקְבְּלוּן לָהּ בְּנוֹי דִּיעֵקֵב דָּאת אִמְרוּ [הוּאִיל וְאֵתָה אֹמֵר שֶׁהַתּוֹרָה רָאוּיָה לְבְנֵי יַעֲקֹב בְּלִבְךָ, תֵּן לִי עֵצָה אֵיךְ אֲעֵשֶׂה שְׁבִנֵי יַעֲקֹב יִתְרַצוּ לִקְבַלְהָ], אִמְרוּ לִיהּ, מַאֲרִיָּה דְּעַלְמָא, אֲצַטְרִיךְ לְשַׁחְדָא לֹן [רְבוּן הָעוֹלָם, צְרִיכִים לְשַׁחַד אוֹתָם], טוּל נְהוּרָא מְנַהֲרֵרוֹ דְּחִילֵי שְׁמַיָּא וְהֵב עֲלֵיהוֹ [קַח הָאֵרָה מֵהָאוּרוֹת שֶׁל צְבָא הַשְּׁמַיִם, כְּלוּמָר, קַח את חֲלָקֵי הַקְּדוּשָׁה שִׁישׁ לְכָל שָׂר מִשְׁרֵי

שְׁהִיָּה מְלֹךְ רֵאשׁוֹן מִפְּנֵי שְׁלֵא הַשְּׁתַחֲוֹה לַעֲשׂוֹ, יְהֵא נְדָקֵר בְּחָרֵב, שְׁהִיא הַמַּתְנָה שְׁנַתָּן עֲשׂוֹ לְיִשְׂרָאֵל. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָשִׁיב לוֹ, אָמֹר אֵל הַכְּהֻנִּים שְׁהֲרַג, שְׁמִקְטָרְגִים אוֹתוֹ. בְּלוּמֵר, הִנֵּה הוּא בְּהַרְיָגְתֶּם תִּפְסֵם מִדַּת עֲשׂוֹ שְׁהוֹרֵג בְּחָרֵב שְׁלֵא בְדִין, וְנָתַן כַּח לְסַטְרָא אַחְרָא, וְאִבְד חֶלֶק זְכוּתוֹ בְּמָה שְׁבַנְיָמִין לֹא נָתַן לָהּ כַּח.

לֹאֹ הָכֵי, לֹא הָיוּ יוֹכֻלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּחָרֵב כְּלָל וְעַקֵּר, עַב"ל. נְמַצִּינּוּ לְמַדִּים, שְׁשֵׁאוֹל זָכָה לְמְלוּכָה וְלִהְיוֹת מְלֹךְ רֵאשׁוֹן, מִפְּנֵי שְׁבַנְיָמִין לֹא הַשְּׁתַחֲוֹה לַעֲשׂוֹ. וְיִשְׂרָאֵל מִשְׁתַּמְשִׁים בְּחָרֵב עַל פִּי הַדַּת וְהַדִּין, מִפְּנֵי הַמַּתְנָה שְׁנַתָּן לָהֶם עֲשׂוֹ. וְעַל זֶה קָשָׁה לִיָּה לְמַשְׁה, אִיךָ יִתְכּוֹן, שְׁמִי

זרע שמשון המבוזר

על ישראל, ושזכה לכך מפני שבנימין אבי אביו לא השתתחו לעשו, הוא עצמו יהא נדקר בחרב על ידי הפלישתים, והיה ראוי שלא יוכלו להורגו בו מאחר שכנגדו כח עשו מוכנע, ועוד, שהיא המתנה שנתן עשו לישראל, וממילא ראוי שיהיה כח החרב מסור לישראל, שלא יפלו בו". והקדוש ברוך הוא השיב לו למשה, אמר אל הכהנים של העיר נוב שהרג, שמקטרגים אותו. בלומר, הנה הוא - שאול המלך, בהריגתם של נוב עיר הכהנים, שהרגם שלא כדיו, תפס מדת עשו, שהורג בחרב שלא כדיו, ונתן בכך כח לסטרא אחרא - כפי ששאר השבטים נתנו לה כח כשכרעו לפני עשו, ואבד חלק זכותו במה שבנימין לא נתן לה כח, כשלא השתחוה לעשו.

דיני נפשות - להרוג מי שנתחייב מיתה בבית דין וכו', ולהרוג את האויבים במלחמה^{טו}. דאי לא הכי - שישאל יקבלו רשות להשתמש במדת החרב של עשו, לא היו יכולים להשתמש בחרב כלל ועקר, ואפילו לצורך מצוה, עב"ל.

נמצינו למדים, ששואל זכה למלוכה, ולהיות המלך הראשון על ישראל, מפני שבנימין אבי אביו לא השתתחו לעשו. וישראל משתמשים בחרב להרוג בו, מי שנתחייב מיתה על פי הדת והדין, מפני המתנה שנתן להם עשו.

החטא של הריגת הכהנים

התגבר על הזכות שבנימין לא השתחוה

ועל זה - מחמת זה, היה קשה ליה למשה, איך יתכון, שמי שהיה המלך הראשון

ציונים ומקורות

הוא יש בו מאותו כח שהיה לזקיננו, ומוכן להתגבר עליו ולא להיות מוכנע לפניו, ולכך לא יתכן שימות בחרב שזוהו דבר שנתן עשו לישראל, כלומר, שהכניעו ישראל את עשו בכך שנתן להם ממתנתו ונטלו מכוחו, ואם כן, מלך זה שכל כוחו בא מחמת הנצחון שלא להיכנע בפני עשו, בודאי אין ראוי שימות בחרב, שהלא הוא ראוי להתגבר על כח חרבו של עשו. ובוה מדוקדק מה שתפס משה בלשונו לתמוה מחמת שהוא מלך ראשון והאיך יהרג ביחב.

ואת אחיך תעבד ויהיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך^{טז}. פירושו, כח החרב של עשו, הוא להרוג בין בדין ובין שלא כדיו. והכח להרוג שלא כדיו לא נתן לישראל, רק הכח להרוג על פי הדין בלבד. יו. שמפני שני ענינים ראוי שלא ישלוט בו החרב שהוא כוחו של עשו, א. מפני שכבר ניצח את עשו כשלא השתחוה לו. ב. שעשו נתן ממתנתו לישראל. והיינו, שטען משה שמי שזכה למלוך מחמת שאבי אביו לא השתחוה לעשו, וממילא בודאי גם

וְאִם תֹּאמַר, מֵאֵי חַיִּית דְּסִמְכַת אֶהָא, סְמִךְ אֶהָא, דְּאִם מְצַד אֶחָד נָתַן לָהּ כְּתָ, מְצַד אַחֵר בְּנִימִין לֹא נָתַן לָהּ כְּתָ. אִפְלוּ הֲכִי, הָא עֲדִיפָא, מִפְּנֵי שְׁהַכְּהִנִּים שְׁהָרַג

מְקַטְרְגִים אוֹתוֹ, אוֹתוֹ דְּוָקָא, שְׁצַד הַחוּבָה הִיא שְׁלוֹ מְמַשׁ, וְצַד הַזְּכוּת אֵינוֹ אֶלָּא בְּזָכוּת אַבוּתִיו, וְאִם כֵּן, מִפְּנֵי מֵדַת הַדִּין, רְאוּי הוּא לְפָל בְּחֶרֶב, מֵדָה כְּנֶגֶד מֵדָה.

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוּאָר

רְאוּי הוּא שְׁאוּל לְפָל בְּחֶרֶב, בַּעֲוֹנֵשׁ מֵדָה כְּנֶגֶד מֵדָה, עַל שְׁהָרַג אֶת נוֹב עֵיר הַכְּהָנִים.

ובזה מתורץ, שמשח טען רק על מה ששאל שהיה המלך הראשון, ידקר בחרב, לפי שזכה להיות המלך הראשון, מחמת שבנימין זקנו לא השתחוה לעשו ולא נתן לו כח, ועל כן תמה, שאם כן שזכות אבותיו עומדת לו, איך יפול בחרב שהיא חלקו של עשו שנתן ממנו במתנה לישראל. ומטעם זה הוקשה לו בדוקא על הנפילה ב'חרב', שחלקו של עשו היא בדוקא החרב, ככתוב 'ועל חרבך תחיה'. וגם מובן מה השיב לו הקב"ה, 'אמור אל הכהנים שהרג, שהם מקטרגים אותו', שכוונת הקב"ה היתה להדגיש שמעשה הריגת נוב נעשה על ידו, וממילא הקטרוג הזה הוא עליו ממש, מה שאין כן הזכות שעומדת לו להנצל מחרב עשו, אינו מחמתו, אלא מחמת אבותיו, ולכך הקטרוג גובר על הזכות".

וְאִם תֹּאמַר, מֵאֵי חַיִּית דְּסִמְכַת אֶהָא, סְמִךְ אֶהָא - מַה רְאִית לְסַמֵּךְ עֲצַמְךָ עַל הַרִיגַת נוֹב עֵיר הַכְּהָנִים, וְלַחֲיִיב אֶת שְׁאוּל, תְּסַמֵּךְ עַל מַה שְׁלֹא הִשְׁתַּחֲוִה בְּנִימִין לְעֵשׂוֹ, שְׁבִזְכוּת זֶה נִיתְּנָה הַמְּלוּכָה לְשְׁאוּל, דְּאִם - שְׁאִף שְׁמְצַד אֶחָד יֵשׁ לְטַעוֹן שְׁשְׁאוּל נָתַן לָהּ כְּתָ לְסִיטְרָא אַחֲרָא בְּהַרִיגַת נוֹב עֵיר הַכְּהָנִים, מְכַל מְקוּם, הֲרִי מְצַד אַחֵר יֵשׁ לְהַשִּׁיב, שְׁבְנִימִין לֹא נָתַן לָהּ כְּתָ, כִּיּוֹן שְׁלֹא הִשְׁתַּחֲוִה לְעֵשׂוֹ, וְזָכוּת זֶה רְאוּיָה שְׁתַּעֲמֹד לְשְׁאוּל לְהִנְצֵל.

יש לתרץ, שאִפְלוּ הֲכִי, הָא - הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל שְׁאוּל עֲדִיפָא, כְּלוּמַר, יוֹתֵר קוֹבַעַת מִהַמַּעֲשֵׂה שֶׁל בְּנִימִין, וְכִמּוֹ שְׁכַתַּב הַמְּדַרְשׁ, מִפְּנֵי שְׁהַכְּהִנִּים שְׁהָרַג שְׁאוּל מְקַטְרְגִים 'אוֹתוֹ', וְדִיּוּק הַמְּדַרְשׁ לֹמַר 'אוֹתוֹ' - שְׁאוּל בַּעֲצָמוֹ דְּוָקָא, כְּלוּמַר, שְׁצַד הַחוּבָה הִיא שְׁלוֹ מְמַשׁ - שְׁהוּא עֲצָמוֹ גַּרְם לְכַךְ, וְצַד הַזְּכוּת אֵינוֹ אֶלָּא בְּזָכוּת אַבוּתִיו הֵינּוּ מִכַּךְ שְׁבְנִימִין אֲבִי אֲבִיו לֹא הִשְׁתַּחֲוִה, וְאִם כֵּן, מִפְּנֵי מֵדַת הַדִּין,

צִיּוּנִים וּמְקוּרֹת

אבי אביו, משום שהחטא הזה מקטרג אותו, היינו מחמת מעשיו ממש, מה שאין כן הזכות אינו מחמת מעשיו אלא מחמת מעשה אבותיו, ולכן אין בכח הזכות לדחות את העונש.

ית. ואין הכוונה לומר שרק מחמת קיטרוגם ראוי ליהרג, שבודאי אם מחמת החטא הזה ראוי ליהרג, היה נהרג אף לולי קטרוגם, אלא הכוונה היה לומר שלכך גובר החטא הזה יותר מהזכות שיש לו מחמת

יז

מְקַשִּׁים הָעוֹלָם, מַה זֶה שְׂאֵלָה
שְׂשׂוּאִלִים מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת
מִפְּנֵי מַה אֵין אוֹמְרִים שִׁירָה. וְכִי הוּא
דְּבַר חַיִּיב מִן הַתּוֹרָה שְׁעוֹבְרִים עָלָיו, כְּדִי
לֹאמַר כֶּךָ לְפָנָיו יִתְפָּרֵד. וְכִי זֶה תְּשׁוּבָה
שְׂמַשִּׁיב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶפְשָׁר אָנִי
יּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף דִּין וְכוּ'. אֲדַרְבָּא, מִפְּנֵי

רֵאשׁ הַשָּׁנָה פָּרַק בְּתֵרָא (לב, ב), אָמְרוּ
מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, מִפְּנֵי מַה אֵין יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים לְפָנָי
שִׁירָה לֹא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְלֹא בְּיוֹם
הַכְּפוּרִים. אָמַר לָהֶם, אֶפְשָׁר אָנִי יּוֹשֵׁב עַל
כֶּסֶף דִּין, וְסִפְרֵי חַיִּים וְסִפְרֵי מֵתִים פְּתוּחִים
לְפָנָי, וְיִשְׂרָאֵל יֹאמְרוּ שִׁירָה, עב"ל.

מאמרים ז"ל
מפני מה אין
ישׂראל
אומרים
לפניך שירה
בראש
השנה ויום
הכפורים,
אפשר וכי

זרע שמשון המבואר

יז

ישראל אין אומרים שירה בראש השנה ויום הכפורים, מפני שהיא כשוחד דברים להקב"ה

בספר המתים, וְיִשְׂרָאֵל יֹאמְרוּ שִׁירָה -
שהיא מביאה שמחה להאומרה, והרי אין
ראוי לשמוח בזמן שהקב"ה דן את
העולם³⁰, עב"ל.

מְקַשִּׁים הָעוֹלָם, מַה זֶה שְׂאֵלָה שְׂשׂוּאִלִים
מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת אֵת הַקֶּבֶ"ה, מִפְּנֵי מַה יִּשְׂרָאֵל
אֵין אוֹמְרִים שִׁירָה. וְכִי הַשִּׁירָה וְהַלֵּל, הוּא
דְּבַר חַיִּיב מִן הַתּוֹרָה, שְׁעוֹבְרִים עָלָיו³¹ אִם
אֵין אוֹמְרִים אוֹתוֹ, כְּדִי לֹאמַר - לְשׂוֹל כֶּךָ
לְפָנָיו יִתְפָּרֵד³². וְעוֹד קִשָּׁה, מַה זֶה תְּשׁוּבָה
שְׂמַשִּׁיב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֵלְאֲכִים, אֶפְשָׁר
אָנִי יּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף דִּין וְכוּ'. אֲדַרְבָּא - הַסְּבֵרָא

דקדוקים בשאלת המלאכים על ישראל אינם אומרים
שירה בר"ה ויום הכיפורים

אמרין³³ בגמרא **רֵאשׁ** הַשָּׁנָה פָּרַק
בְּתֵרָא (לב, ב)³⁴, אָמְרוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת לְפָנָי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִפְּנֵי מַה אֵין יִשְׂרָאֵל
אוֹמְרִים לְפָנָי שִׁירָה - הַלֵּל, לֹא בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה וְלֹא בְּיוֹם הַכְּפוּרִים - שֶׁהֵם יָמִים
טוֹבִים, וּבִשְׂאֵר הַמוֹעֲדִים אוֹמְרִים עֲלֵיהֶם
הַלֵּל. אָמַר לָהֶם הַקֶּבֶ"ה לְמֵלְאֲכִים, וְכִי
אֶפְשָׁר שְׂאֵנִי יּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף דִּין, לְדוֹן אֵת
כֹּל בְּאֵי הָעוֹלָם, וְסִפְרֵי הַחַיִּים וְסִפְרֵי
הַמֵּתִים פְּתוּחִים לְפָנָי - הַצְּדִיקִים נִכְתָּבִים
וְנִחְתָּמִים בְּסֵפֶר הַחַיִּים, וְהַרְשָׁעִים נִכְתָּבִים

צינונים ומקורות

שירה, היא לקטרג על ישראל שאינם מקיימים
המצוה, ולכך קשה מה קטרוג יש בדבר. על פי טור
ברקת, שהביא רבינו את דבריו בסמוך.
כג. בגמרא (פסחים קיז, א תענית כח, ב ברש"י ד"ה
מנהג) משמע שחייב ההלל במועדות אינו מן התורה.
וכן כתב הרמב"ם (הלכות חנוכה פ"ג ה"ו). אמנם
דעת היראים (סימן רסב) והסמ"ק (מצוה קמו) היא,
שקריאת ההלל במועדים היא מצוה מן התורה. וכן
נראה שהיא דעת הרמב"ן (בהגהותיו לספר המצוות
שם). והנה אף לשיטות אלו שיסוד החיוב מן התורה,

יט. רבינו כתב ענין זה, הואיל ובפרשתינו נתפרשה
תורת המועדות וראש השנה ויום כיפור.
כ. לשון הגמרא, אמר רבי אבהו, אמרו מלאכי השרת
לפני הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם מפני מה אין
ישראל אומרים שירה לפניך בראש השנה וביום
הכפורים. אמר להם, אפשר מלך יושב על כסא דין,
וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו, וישראל
אומרים שירה. כא. כן מבואר מדברי הטור
ברקת, ראה בהערה להלן בסמוך. כב. והיינו
ששאלת המלאכים מפני מה ישראל אין אומרים

וְלַעֲנִיּוֹת דַּעְתִּי נִרְאָה, דַּחְדָּא פִּירוּקָא
 לַחֲבֵרְתָּהּ, וְקָשִׁית מְלֹאכִי
 הַשֶּׁרֶת הִיא מְמִשׁ מִטַּעַם 'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט
 אֲשִׁירָה', שְׁמִפְנֵי זֶה, יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם
 לֹאמַר שִׁירָה אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹם
 הַמִּשְׁפָּט, וּמַעֲתָה שְׂאִינָם אוֹמְרִים אוֹתָהּ,

טַעֲנָה זוּ יֵשׁ מְקוֹם לְחֵיב לֹאמַר שִׁירָה,
 שְׂנֵאמַר (תהלים קא, א) 'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט
 אֲשִׁירָה'. וְשִׁנְיָנו (ברכות נה, א), חֵיב אָדָם
 לְבָרֵךְ עַל הַרְעָה, כְּשֵׁם שֶׁהוּא מְבָרֵךְ עַל
 הַטּוֹבָה. וְעַיִן קָשִׁיא זוּ בְטוֹר בְּרַקַת סִימָן
 תַּקְפ"ד (סק"א).

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

שְׁעוּשָׁה הַקַּב"ה עִמָּהֶם. וְעַיִן קָשִׁיא זוּ - קוּשִׁיּוֹת
 אֵלֶּה, בְּטוֹר בְּרַקַת סִימָן תַּקְפ"ד (סק"א)¹.

טענת המלאכים

שהשירה על המשפט מחוייבת כהודאה על הרעה

וְלַעֲנִיּוֹת דַּעְתִּי נִרְאָה, דַּחְדָּא פִּירוּקָא
 לַחֲבֵרְתָּהּ - הַסְּבֵרָא שֶׁבְּקוּשִׁיא הַשְּׁנִיָּה
 מִתְרַצַּת אֵת הַקּוּשִׁיא הַרְאֻשׁוֹנָה, וְקָשִׁית
 מְלֹאכִי הַשֶּׁרֶת הִיא מְמִשׁ מִטַּעַם הַפְּסוּק 'חֶסֶד
 וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה', שֶׁהֵם טוֹעֵנִים, שְׁמִפְנֵי זֶה
 יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם לֹאמַר שִׁירָה אַף עַל פִּי שְׂאִינֵנו
 כְּשֶׁאֵר יָמִים טוֹבִים, אֲלֵּא הוּא יוֹם הַמִּשְׁפָּט,
 כִּי יֵשׁ לָהֶם הַלֵּל וְלַהּוֹדוֹת לַהַקְב"ה אַף עַל
 הַמִּשְׁפָּט, וּמַעֲתָה שְׂאִינָם אוֹמְרִים אוֹתָהּ, הָרִי

הִיא לְהִפְךָ, שְׁמִפְנֵי טַעֲנָה זוּ, שֶׁהַקַּב"ה יוֹשֵׁב
 עַל כְּסֵא הַדִּין בְּיוֹם זֶה, יֵשׁ מְקוֹם לְחֵיב לְיִשְׂרָאֵל
 לֹאמַר שִׁירָה בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה וְיוֹם הַכַּפּוּרִים,
 שְׂנֵאמַר (תהלים קא, א) ² 'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה',
 וּבִיאָרוּ בַּגְּמָרָא (ברכות ס, ב)³, שִׁישׁ לְשִׁיר
 וְלַהֲלֵל לַהַקְב"ה, בֵּין אִם הוּא יִתְבָּרֵךְ מִתְנַהֵג
 עִמָּנוּ בַּמִּדַּת הַחֶסֶד, וּבֵין אִם מִתְנַהֵג עִמָּנוּ
 בַּמִּדַּת הַמִּשְׁפָּט [הַדִּין]. וְשִׁנְיָנו (ברכות נה, א), חֵיב
 אָדָם לְבָרֵךְ לַהַקְב"ה בְּשִׂמְחָה עַל הַרְעָה - עַל
 הַמְּאֻרְעוֹת הַרְעוֹת, שְׁבוּדָאֵי מִשְׁפָּט צָדֵק עֲשֵׂה
 עִמּוֹ, כְּשֵׁם שֶׁהוּא מְבָרֵךְ לַהַקְב"ה בְּשִׂמְחָה, עַל
 הַטּוֹבָה - עַל הַמְּאֻרְעוֹת הַטּוֹבוֹת⁴. וְכִמוֹ כֵּן
 בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה יֵשׁ לְיִשְׂרָאֵל הַלֵּלוֹת עַל הַמִּשְׁפָּט

צִיּוּנִים וּמְקוּרוֹת

הַאֲמַת. אֲמַר רַבָּא, לֹא נִצְרַח אֲלֵּא לְקַבּוּלִינְהוּ
 בְּשִׂמְחָה. אֲמַר רַב אַחָא מְשׁוּם רַבִּי לׁוֹי, מֵאֵי קְרָא,
 'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה לָךְ ה' אֲזַמְרָה', אִם חֶסֶד אֲשִׁירָה,
 וְאִם מִשְׁפָּט אֲשִׁירָה. כּו. פִּירוּשׁ, אַף שֶׁהִבְרַח
 עַל הַטּוֹבָה הִיא בְּרוּךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, וְהִבְרַח עַל
 הַרְעָה הִיא בְּרוּךְ דִּין הַאֲמַת, מְכַל מְקוֹם שְׁוִיִּים הֵם
 הַטּוֹבָה וְהַרְעָה, לְעַנְיָן שֶׁהִבְרַח שֶׁמְבַרְכִים עֲלֵיהֶם,
 חַיִּיבִים לְבָרֵךְ אוֹתָהּ בְּשִׂמְחָה. כּו. לְשׁוֹן הַטּוֹר
 בְּרַקַת (לְהַרְבֵּ חַיִּים בֶּן אֲבֵרָהם הַכֵּהֵן מֵאַרְם צוּבָה),
 בְּלִי סַפֵּק כִּי הַמִּשְׁכִּיל יִשְׂאֵל כִּי יַחֵם לְבָבוֹ, מֵה זֶה
 שְׂאֵלָה שְׁוֹאֲלֵינ מְלֹאכִי הַשֶּׁרֶת מִפְּנֵי מֵה אֵינן אוֹמְרִים
 שִׁירָה, וְכִי הוּא דִּבֵּר חַיִּיב מִן הַתּוֹרָה שְׁעוֹבְרִים עֲלָיו
 כְּדִי לֹאמַר כֵּךְ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ וְמֵה אֵיכַפֵּת לָהֶם. וְמֵה זֶה
 תְּשׁוּבָה שְׂאֵמַר הַקַּב"ה אֲפֹשֶׁר אֲנִי יוֹשֵׁב עַל כְּסֵא דִּין
 וְכו', אִם מִפְּנֵי טַעֲנָה זוּ, יֵשׁ מְקוֹם לְחַיִּיב לֹאמַר הַלֵּל,
 שְׂאֵמַר 'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה', וְשִׁנְיָנו חַיִּיב אָדָם
 לְבָרֵךְ עַל הַרְעָה כְּשֵׁם שֶׁהוּא מְבָרֵךְ עַל הַטּוֹבָה.

הִרִי מ"מ חַיִּיב עַל רֵאשׁ הַשְּׁנָה וְיוֹם הַכַּפּוּרִים אֵינֵנו
 'מְפֹרָשׁ' בְּתוֹרָה, וְהַחֲכָמִים קִבְּעוּ מֵה נִכְלַל בְּחַיִּיב,
 וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ בְּכוּוֹנָת רַבִּינוּ, שְׁעַל קוּשִׁיּוֹת הַמְּלֹאכִים
 מְדוּעַ ר"ה וְיֵה"כ שׁוֹנִים מְשֹׂאֵר יו"ט שְׁחַכְמִים תִּקְנוּ
 בָּהֶם הַלֵּל. קֶשֶׁה, דְּלִכְאוּרָה אֵיזֵה טַעֲנָה יֵשׁ עַל יִשְׂרָאֵל
 שִׁיאֲמְרוּ הַלֵּל בְּיָמֵים אֵלֶּה, שְׁכִיּוֹן שְׁחַכְמִים לֹא תִקְנוּ כֵּן
 א"כ לֹא נִצְטוּוּ בַּכֵּךְ, וְאֵינָם עוֹבְרִים אִיסוּר כְּשִׂאֵינָם
 אוֹמְרִים אוֹתוֹ, וְמֵה קְטוּרוֹ יֵשׁ עֲלֵיהֶם בַּכֵּךְ. וּבִיּוֹתֵר יֵשׁ
 לְהַקְשׁוֹת כֵּן, לְפִי הַשִּׁטוֹת שֶׁהַחֲבוּבָה בְּכָל יו"ט הִיא
 מְדוּרְבָנָן. [וְאֵף עַל כֵּךְ שְׁחַכְמִים לֹא תִקְנוּ לְאוֹמְרוֹ, אֵינן
 לְטַעוֹן וּלְקַטְרָג, כִּי מֵה עֵבִירָה יֵשׁ בַּכֵּךְ].
 כּד. לְשׁוֹן הַפְּסוּק, 'לְדוֹד מְזִמּוֹר חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה
 לָךְ ה' אֲזַמְרָה'. כּה. לְשׁוֹן הַגְּמָרָא, מֵאֵי חַיִּיב
 לְבָרֵךְ עַל הַרְעָה כְּשֵׁם שֶׁמְבָרֵךְ עַל הַטּוֹבָה, אֵילִימָא
 כְּשֵׁם שֶׁמְבָרֵךְ עַל הַטּוֹבָה הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, כֵּךְ מְבָרֵךְ עַל
 הַרְעָה הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, וְהַתְּנָן עַל בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת אוֹמַר
 הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, עַל בְּשׁוּרוֹת רְעוֹת אוֹמַר בְּרוּךְ דִּיין

לֹא נִגְזַר הַדִּין וְלֹא נִגְמַר, אִם הָיוּ יִשְׂרָאֵל
אוֹמְרִים שִׁירָה, הִיָּה נִרְאָה שְׁנוֹתַיִם שְׁחַד
לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדֵי שְׂיִזְכְּם בְּדִינֵם,
שֶׁהָרִי אָסוּר לְדִין לְקַח שְׁחַד, אֲפִלּוּ שְׁחַד
דְּבָרִים (שׁו"ע חו"מ סימן ט ס"א).

וְזָהוּ שְׁמִשׁוֹן לָהֶם בְּלִשׁוֹן תְּמָה, אֲפֹשֶׁר
שְׁפָפְרִי חַיִּים וְסָפְרִי מֵתִים

הָרִי הֵם עוֹבְרִים עַל פְּסוּק זֶה.
וְתִרְצֵן לָהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּקָרָא
ד'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה' מִשְׁמַע
לְאַחַר הַגִּזְרֵי דִין שְׂבָא עָלָיו הַעֲנֵשׁ, הָאָדָם
מַחֲבֵב לְהַצְדִּיק עָלָיו הַדִּין, וְלִתְּנֵי תוֹדָה
לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַרְעָה, בְּשֵׁם
שְׁמִכְרָךְ עַל הַטּוֹבָה. אֲבָל בְּכָאן שְׁעִדוֹן

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוֹאָר

הַטּוֹבָה. אֲבָל בְּכָאן - בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם
הַכַּפּוּרִים, שְׁעִדוֹן לֹא נִגְזַר הַדִּין וְלֹא נִגְמַר, אִם
הָיוּ יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים שִׁירָה, הִיָּה נִרְאָה
שְׁנוֹתַיִם שְׁחַד לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדֵי שְׂיִזְכְּם
בְּדִינֵם^ט, שֶׁהָרִי אָסוּר לְדִין לְקַח שְׁחַד
מֵהַנִּידוֹן, אֲפִלּוּ שְׁחַד שֶׁל דְּבָרִים בְּלִבָּד
(כְּתוּבוֹת קה, ב, שׁו"ע חו"מ סימן ט ס"א)^{טז}.

וְזָהוּ שְׁמִשׁוֹן לָהֶם הַקְּב"ה בְּלִשׁוֹן תְּמָה -
תְּמִיָּה, וְכִי אֲפֹשֶׁר שְׁפָפְרִי חַיִּים וְסָפְרִי מֵתִים

הֵם עוֹבְרִים עַל פְּסוּק זֶה^{טז}.

תְּשׁוּבַת הַקְּב"ה, שְׁבִשְׁעַת הַמִּשְׁפָּט הַשִּׁירָה אֲסוּרָה מִשׁוּם שׁוּחַד
וְתִרְצֵן לָהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּקָרָא
ד'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה', מִשְׁמַע שְׁלֹאֲחַר
שִׁיצָא הַגִּזְרֵי דִין, כְּלוּמַר, שְׂכַבְרָא כָּא עָלָיו
הַעֲנֵשׁ, הָאָדָם מַחֲבֵב לְהַצְדִּיק עָלָיו אֶת הַדִּין -
לְהוֹדוֹת שְׁדִינּוּ שֶׁל הַקְּב"ה עָלָיו הוּא בְּצַדִּיק,
וְלִתְּנֵי תוֹדָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲף עַל הַרְעָה,
מֵתוּךְ שְׂמַחָה בְּשֵׁם שְׁמִכְרָךְ לִפְנֵינוּ עַל

צִיּוּנִים וּמְקוּרֹת

וְעֵינֵי שֶׁם בִּיאוּר נוֹסֵף בְּשִׂאלַת הַמְּלָאכִים וְתְשׁוּבָה
הַקְּב"ה. ל. וּמִמִּילָא אֲסוּר לְהַכְשִׁילוֹ וְלִיתֵן לוֹ
שׁוּחַד, וְזֶה לְשׁוֹן הַרְמַב"ם (הַלְכוֹת סְנֵהדְרִין פּכ"ג
ה"ב), כִּשֶׁם שֶׁהַלּוּקָה עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, כִּךְ הַנּוֹתֵן,
שְׁנֵאמַר וּלְפָנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מַכְשׁוּל. וְהַטּוֹר (חו"מ סימן
ט) כָּתַב כֵּן, וְכָתַב הַב"י, דְּפִשׁוּט הוּא. לֹא לְשׁוֹן
הַגְּמָרָא, תְּנוּ רַבְנֵי, וְשׁוּחַד לֹא תִקַּח (שְׁמוֹת כג, ח),
אִינוּ צְרִיךְ לוֹמַר שׁוּחַד מִמוֹן, אִלָּא אֲפִילוּ שׁוּחַד
דְּבָרִים נִמְי אֲסוּר, מְדַלַּע כְּתִיב 'בְּצַע לֹא תִקַּח'. וְלִשׁוֹן
הַשׁו"ע, וְלֹא שׁוּחַד מִמוֹן בְּלִבָּד, אִלָּא אֲפִילוּ שׁוּחַד
דְּבָרִים. וּפִירֵשׁ בְּפִרְיֵשָׁה וּבִסְמ"ע (סָק"ד), שֶׁאִף
שֶׁהַמַּעֲשִׂים שֶׁהוֹבֵאוּ בַּגְּמָרָא שֶׁם בַּעֲנִין שׁוּחַד דְּבָרִים,
לֹא הָיוּ דְּבָרִים בְּעַלְמָא, אִלָּא עֲנִינִים שֶׁהִנִּידוֹן הַהֵנָּה
לְדִינָן, מְכַל מְקוּם כִּיּוֹן שְׂמוּכָה מִמַּעֲשִׂים אֱלֹהִים,
שֶׁהָאִסוּר אִינוּ רַק בְּשׁוּחַד מִמוֹן, אִם כֵּן מִסְתַּבֵּר לוֹמַר,
שֶׁגַם שׁוּחַד שֶׁל דְּבָרִים בְּלִבָּד אֲסוּר, כְּגוֹן לְהַקְדִּים לוֹ
שְׁלוֹם אִם לֹא הִיָּה רִגִּיל לְהַקְדִּים לוֹ שְׁלוֹם מְקוּרֵם לְכַן.

כַּח. וְזֶה מִיּוֹשְׁבַת קוֹשִׁיַת רַבִּינוּ, שְׂתַמָּה שְׁלִכְאוּרָה
אִינֵם עוֹבְרִים עַל מְצוּה כְּשֵׁאִינֵם אוֹמְרִים הַלֵּל, כִּי אֲכַן
טַעַנַת הַמְּלָאכִים הִיתָה עַל כִּךְ שֶׁאִין יִשְׂרָאֵל מְקִיִּימִים
מָה שְׁנִצְטוּוּ בַּפְּסוּק 'חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה'.
כֵּט. כַּעֲיֵן זֶה כָּתַב בְּטוֹר בְּרַקַת הַנִּל"ו ז"ל, שִׁישׁ לְבֹאֵר
אֶת שִׂאלַת הַמְּלָאכִים, שֶׁהָרִי מְבוֹאֵר בְּזוּהַר שְׁבַתְחִילָה
כְּשִׁדְנִין אֶת יִשְׂרָאֵל, שׁוֹאֲלִים עַל כְּבוֹד שְׁמוּ יִתְבַּרְךְ, מִי
הוּא שְׁגוֹרֵם חִלּוּל ה' לְמַטָּה ח"ו, וְלִכְּן אוֹתָם
הַמְּלָאכִים הַמְּקַטְרְגִים וּמַעוֹתְדִים לְהַשִּׁיב עַל עֲנִין זֶה,
הֵם שׁוֹאֲלִים מִפְּנֵי מָה אִין יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים שִׁירָה
בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, כְּלוּמַר, שְׁחִלּוּל ה' יֵשׁ בְּדַבְרֵי, שֶׁאִילוּ
בְּשִׂאֵר הַמוֹעֲדוֹת אוֹמְרִים שִׁירָה עַל הַנִּסִּיּוֹם וְעַל
הַפּוֹרְקָן, וְבוֹיִם זֶה מִפְּנֵי שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה בְּהֵם דִּין, אִינֵם
אוֹמְרִים שִׁירָה. וּמִשִּׁיב הַקְּב"ה תְּשׁוּבָה וְכו', אֲפֹשֶׁר
אִנִּי יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף דִּין וְכו', וְהֵם אוֹמְרִים לְפָנֵי שִׁירָה,
דְּמִשְׁמַע שֶׁהֵם מְקַלְסִים אוֹתִי כִּדֵי שֶׁאֲעַבּוּר עַל
חֲטָאתִם, דְּמִשְׁמַע שֶׁאִנִּי מְקַבֵּל מֵהֶם שׁוּחַד, חִלּוּלָה.

'פְּתוּחִים לְפָנַי, שְׁעָדוֹן לֹא גַמְרְתִּי הַדִּין, וַיִּשְׁרָאֵל יֹאמְרוּ שִׁירָה.

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוֹאָר

'פְּתוּחִים לְפָנַי, שְׁעָדוֹן לֹא גַמְרְתִּי הַדִּין, נמצא שהם עוברים על איסור תורה של וַיִּשְׁרָאֵל יֹאמְרוּ שִׁירָה והרי זה נראה כמו שבאים לשחדני, ואדרבה, אם יאמרו שירה

ציונים ומקורות

בהערה לעיל, ביאר באופן אחר קצת, שעל קושיית המלאכים שיש חילול ה' כשאין ישראל אומרים ההלל, משיב הקב"ה שאדרבה, אם יאמרו ישראל ההלל, שמו של הקב"ה יתחלל ח"ו, ויאמרו שהוא מקבל שוחד מישראל [והיינו שהנידון הוא שלא יתחלל שמו של הקב"ה].

לב. רבינו פירש תשובת הקב"ה, שעל קושיית המלאכים שישראל עוברים איסור, והיינו שכשאינם אומרים הלל עוברים על הפסוק 'חסד ומשפט אשירה', משיב הקב"ה שאדרבה, באמירת ההלל הם יעברו על איסור נתינת שוחד [והיינו שהנידון הוא שלא יעברו ישראל איסור]. והטור ברקת המובא

מדור חדש

מדור יחודי ומרתק בעניינים שונים
מפי הדרשן והמגיד העפורסם
פה מפיק מרגליות
הרה"ג רבי מנחם יוסטמן שליט"א

למיצת המדור
חייזו 'קול זרע שבישן'
02-80-80-600

נמסר בשפות עברית אידיש ואנגלית

הקישו בכניסה לעערכת:

לעברית 130 לאידיש 230 לאנגלית 330

תענוז רוחני עילאוי
אסור לפסבס!

התורמים והשותפים בהפצת תורת זרע שמשון יכולים למסור שמות שיוזכרו ב'מי שברך' היומי שנערך לאחר השיעור על סדר פסוקי התהלים בספר תהלים זרע שמשון ואמירת פרקי תהלים

שהוקדש לזכות ההצלה מהמגיפה הנוראה, לזכות הבריאים שלא יחלו ולזכות החולים שיתרפאו

השתתפו עמנו!

יחד נכניס למקומות נוספים את אור תורת 'זרע שמשון'

**בתרומה קבועה
או חד פעמית**

הינכם שותפים
לכל הפצת תורת האמת
בכל העולם!

• שמכם יוזכר בסאת הלימוד הקבוע ברביק לייסודה ולהרכה! •

הוצאה משתת

לקראת חודשי הקיץ ניתן להשיג את הספר הראשון שחיבר רבנו
ספר 'תולדות שמשון' על פרקי אבות
שיצא לאור בהוצאה חדשה ומפוארת אותיות גדולות מאירות
עינים, מנוקד עם ציוני מראי המקומות ותרגום מאמרי חז"ל
והזוהר מארמית ללשון הקודש.

מפואר ומאיר עיניים

מנוקד - מראי מקומות
תרגום ללשון הקודש.

**הביאו
ברכה
לביתכם**

לפרטים: ארץ ישראל 02-80-80-500 05271-66450

ארה"ב 347-496-5657

ניתן להשיג בחנויות הספרים

לומד בתורת זרע שמעון

רוצה להבין יותר?
מעונין לשעוע ווארט קולע
בעניני הפרשה?
רעיון קצר ונפלא בענינים אחרים?
שיעור תמציתי על דרוש שלם?

בלשון הקודש * באדיש
באנגלית * בצרפתית

קול זרע שמעון

ארץ ישראל
02-80-80-600

ארה"ב
716-229-4808

לונדון
0333-300-2515

עדור חדש!

3 דקות גם זרע שמעון

ליעברית, 130 * לאדיש, 230 * לאנגלית, 330

חדש!
הופיע תהלים "זרע שמעון"
לפרטים:
ארץ ישראל

02-80-80-500
052-71-66450

ארה"ב
347-496-5657

